B373/30

A BUDAPESTI II. KER. ÉRSEKI

KATH. FŐGIMNÁZIUM

ÉS A VELE KAPCSOLATOS

RÁKÓCZI-KOLLÉGIUM

FIÚNEVELŐ-INTÉZET

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1920—21. ÉVRŐL

KÖZZÉTETTE
DR. POKORNY EMÁNUEL
IGAZGATÓ

BUDAPEST, II., KELETY KÁROLY-U. 37.
TELEFON: 125—16.

BUDAPEST, 1921.

VÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

I.

Intézetünk multja.

A budapesti *II. kerületi érseki katholikus főgimnázium* 1907 szeptember elsején nyílt meg az első osztállyal, mint a már előbb létesült Rákóczi-kollégium iskolája a várbeli Werbőczy-utcai gr. Zichy-palotában. Még ugyanabban az évben kapta a nyilvánossági jogot, a következő évben már mostani nevén átköltözött a Rákóczi-kollégiumnak az Oszlop-utca (később Heltai Ferenc-utca) most Kelety Károly-utca 37. sz. a. emelt házába, 1909-ben pedig jelenlegi épületébe. Az osztályok száma fokozatosan emelkedett, úgy hogy az első érettségi vizsgálatot 1914-ben tartották meg.

Iskolánk alapítása leginkább *dr. Sebők Imre* esztergom-egyházmegyei áldozópap, a kiváló utazó és ifjúsági író nevéhez fűződik. Ugyanő vetette meg alapját 1903-ban a „Budai Mária-kongregáció fiúnevelő intézetének", amelyet később röviden „Budai Katholikus Konviktusnak", 1907-től fogva, II. Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállítása után, a nagy katholikus magyar szabadsághős nevéről *Rákóczi-kollégiumnak* s a gimnáziummal együtt *Rákóczianumnak* neveztek el. A kettős intézet célja, hogy a vidéken lakó katholikus szülők fiai a fővárosban a családi élet szellemével egyező otthont találjanak benne s a fővárosi ifjúsággal együtt teljesen *katholikus, hazafias nevelést* és középiskolai képzést nyerjenek.

A kettős intézet céljának megfelelően *katholikus áldozatkészségből* jött létre. A telek árát Vaszary Kolos hercegprimás, dr. Kohl Medárd fölszentelt püspök és a katholikus vallásalap adományai födözték. Az épületeket a két intézet fönntartása végett a dr. Kohl Medárd püspök, dr. Várady Árpád c. püspök, későbbi kalocsai érsek és gróf Majláth György vezetése alatt alakult „Katholikus ifjúságot pártoló egyesület", utóbbi nevén „Rákóczianum, kath. főgimnázium- és internátus-egyesület" kibocsátott részvények, az államtól kapott 300.000 K támogatás és azonfelül nagyobb építési kölcsön segítségével emelte.

Az *érseki kath. főgimnázium* eddigi *igazgatói:* dr. Sebők Imre (1907—1914), Simon Károly ideigl megbiz. igazgató (1915), dr. Pokorny Emánuel (1916).

A *főgimnázium* eddigi *tanárai*: Korponay István, Simon Károly, dr. Szentirmai Imre, dr. Molnár Antal, dr. Csókás Vidor, Kerékgyártó Árpád, Kmetykó János, Németh Imre, Szentesi Béla, Thym Adolf, Csanády László, Hardy Ernő, Kuncze Géza, Rónai János, Schultz Aurél, Buday Péter, Horn Antal, dr. Huszti József, Kereszturi György, Reichl Sándor, Ányos Mihály, Gyula Sándor, dr. Marton József, dr. Radványi Kálmán, dr. Weinmann Sándor, dr. Gyomlay László, Müller Kálmán, Papp Imre, Hencz István, dr. Horváth Kálmán, dr. Lajti István, Bellaágh Kálmán, Karenovics József, Mutschenbacher Gyula, Hudyma Emil, Marténi Elemér, Cziky Vilmos, dr. Schinner Lajos, dr. Schwarz-Eggenhofer Artur.

Az *internátus* eddigi *igazgatói:* dr. Sebők Imre (1903), Bussay Tivadar (1904—1908), Bednárz Róbert (1909—1912), Thym Adolf igazgatóhelyettes (1913), Németh Imre (1914), dr. Marton József (1915), dr. Pokorny Emánuel (1916).

II.

Intézetünk az 1920—21. iskolai évben.

A nemrég átélt és következményeiben még mindig fennálló nemzeti szerencsétlenség hatása alatt, a kegyetlenül kifosztott, megcsonkított, száz sebből vérző ország fájdalmában és nélkülözésében osztozva, de bízva a mindenfelé megindult, vagy legalább tervezett újjáalakító munka végső sikerében, igyekezett iskolánk az elmult évben teljesíteni nemes feladatát. A haza megmaradt kincsét, az ifjúságot, megőrizni, benne a jövő édes reményét ápolni, a fiatal lelkekben a katholikus hitélet bájos virágzását előmozditani, a hazaszeretet lobogó tüzét éleszteni, szeplőtelen erős jellemeket, nagy tudásvágyat, munkakedvet, kötelességteljesítést, őszinteséget, önzetlenséget, tisztalelkűséget, emberszeretetet nevelni legfőbb vágya és törekvése volt az egész tanártestületnek.

Az oktatás és nevelés fontos munkáját az iskolában ebben az évben is megzavarták a *kényszerszünetek*, először november 16—20. és november 29-től fogva karácsonyig fertőző betegségek miatt az alsó négy osztályban, azután a fűtőanyag hiányában december 15.-étől február 7.-éig valamennyi osztályban. A tanulásra legalkalmasabb idő kiesése évek óta szinte pótolhatatlan vesztesége a kultúra ügyének; a tanítás eredménye veszendőbe megy, a tanulók nagy része hozzászokik a kényelmes időtöltéshez és később nem felel meg az iskola tetemesen alászállított igényeinek sem. Ez a baj fokozottabb mértékben mutatkozik oly tanulóknál, akik megszállott területen még tovább nélkülözték a rendszeres vezetést és szánandó hányatás után a fővárosban keresnek — főkép internátussal kapcsolatos iskolában — menedéket.

Változás a közoktatásügyi kormányzatban. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium vezetését 1920 december 16.-ától fogva *dr. Vass József* egyetemi tanár és nemzetgyűlési képviselő vette át, akinek tiszteletreméltó, határozott egyénisége, széleskörű tudása, páratlan munkabírása a magyar közoktatásügy jelentékeny föllendítését engedi remélni.

Változás a fenntartó testületben. Kettős intézetünket a legsúlyosabb veszteség érte a fenntartó gondnokság és a kollégium igazgatótanácsa egyházi elnökének, *Kánter Károly* esztergomi prelátuskanonoknak, 1920 november 20.-án bekövetkezett halálával. Akkor is őszintén gyászoltuk volna, ha nem volt volna oly közeli összeköttetésben intézetünkkel. Az egyeneslelkű férfiú, a szilárd jellem, a buzgó pap, az egész ember mintaképe volt. Ahová a kötelesség szólította, mindenhol fáradhatatlan volt: a vidéken s a főváros különböző kerületeiben mint segédlelkész, az elemi iskolában mint hitoktató, az V. kerületi főreáliskolában mint hittanár, a királyi várban és utóbb esztergomi főszékesegyházban mint plébános, a szószékben, a gyóntatószékben, mint fővárosi törvényhatósági bizottsági tag a közgyűlésen, mint egyesületi igazgató vagy elnök a Páli Sz. Vince-egyesületben, a Regisi Sz. Ferenc-egyesületben, az Országos Oltáregyesületben, a Kath. Tanoncokat Védő Egyesületben, a Regnum-Marianumban és sok más helyen. Legszebb emléket az Örökimádás-templomban állított magának, amelyet kimeríthetetlen buzgólkodása létesített. A Rákóczi-kollégium

és az érseki kath. főgimnázium a 7 év alatt, amióta a fenntartó-egyesület egyházi elnökévé választották, különös gondoskodásának tárgya volt és még halálos ágyán, utolsó kínos betegségében is szeretettel érdeklődött iránta.

Kánter Károly elárvult elnöki székébe a Rákóczianum-egyesület 1921. évi február 5.-én megtartott közgyűlése *dr. Mészáros János* prelátuskanonok, budapesti általános érseki helynök úr személyében ültetett méltó utódot, aki már megelőzően a gondnokság tagja volt. Ugyanakkor betöltötte a közgyűlés az egyházi alelnök tisztségét is *dr. Csiszarik János* c. püspök, veszprémi kanonok úrral, egykori római nagykövetségünk tanácsosával.

Változás a tanári testületben. Az iskolai évet megelőző szünetben elhagyta intézetünket *Mutschenbacher Gyula* rendes tanár, aki jelenleg a székesfehérvári leánygimnáziumban működik. *Kun István* jászói premontrei rendű óraadó tanár átment a csornai premontrei rend kötelékébe és Keszthelyen folytatja tanári működését. *Dr. Schwarz-Eggenhofer Arturt*, aki már előbb nagyszombati rendes tanár volt s a mult évben nálunk mint óraadó tanár működött, a fönntartó gondnokság rendes tanárrá választotta. *Simon Károly* rendes tanárt, aki intézetünknél közel két éven át szabadságolva volt, folyó évi június 1.-étől számított hatállyal kinevezték a mult évben létesített és fokozatosan kifejlesztendő Sz. Margitról nevezett leánygimnázium igazgatójává. *Dr. Gyomlay László* r. tanár október 16.-ától fogva a Magyar Jövő érdekében szükségessé vált előkészítő munkálatok elvégzésére szabadságot kapott s óráit rövidebb időre *Gáspár Jenő* és *Pápai István* tanárok vállalták el, nemsokára azonban egyedül az utóbbi vette át és tartotta meg az iskolai év végéig.

A tanulók vallásgyakorlatai, erkölcsi magatartása, szorgalma, előmenetele. Semmit sem tekintünk fontosabbnak, mint azt, hogy növendékeink őszinte, mély meggyőződésből éljenek vallásos életet. Enélkül nincs lelkiismeretesség, nincs föltétlenül megbízható erkölcsösség. Ezért van az I. osztályban egy régibb miniszteri engedély alapján három rendes vallástani óra; ezért követeljük, hogy minden osztály tanulói lehetően alapos vallástani fölvilágosításban részesüljenek; ezért helyezünk nagy súlyt a vallási gyakorlatokra, a vallási élet különböző megnyilvánulásaira. A tanulók minden vasárnap és ünnepen (a karácsonyi és husvéti ünnepek kivételével) az intézet aulájában hallgatnak szentmisét és szentbeszédet, a bennlakó növendékek hétköznap is. Négy ízben közös szentségfelvétel volt, március 11—13.-án lelkigyakorlatokat tartott az intézet *P. Elsasser S. J.* vezetése alatt, amikor a felsőbb osztálybeli tanulóknak hét, az alsóbb osztálybelieknek külön öt elmélkedésük volt. Az év folyamán négy tanuló járult elsőízben a szentségekhez, pünkösdkor 80 növendék vette föl a bérmálás szentségét. A tanulók nagyobb része gyakran végezte önként gyónását és szentáldozását. Résztvettünk a feltámadási és az úrnapi körmeneten, azonkívül június 5.-én a nagyszabású ifjúsági körmeneten, amelyet valamennyi fővárosi fiúközépiskola részvételével a Szent Jobbal rendeztek a Várban, s amelyen a bíboros hercegprímás úr a Boldogasszony-templom előtt szabad ég alatt mondotta a szentmisét.

Az ifjúság erkölcsi magaviselete általában örvendetes. Szerény, tisztességtudó, nyilt magatartás és rendszeretet jellemezte a legtöbb tanulót. A tanítás óráin fegyelem, a szabad időben vidám jókedv uralkodott az intézetben. Súlyosabb kihágás ritkán fordult elő, igazgatói megrovást mindössze négy ízben kellett alkalmazni. A szorgalom dolgában azonban még sok kívánnivaló van. Számos tanuló nem használja ki idejét célszerű beosztással és komoly munkával, minek következtében a tanulmányi előmenetel nem egészen kielégítő.

Az iskola épülete eléggé megfelel a kívánalmaknak, habár nagyobb javításokat a költség hiányában már évek óta nem lehetett végeztetni.

Hivatalos látogatások. Április 29.-én és 30.-án *dr. Pintér Jenő* tankerületi kir. főigazgató úr tisztelte meg látogatásával az intézetet és tartott a tanártestülettel értekezletet, amikor nagy tudásának és bő tapasztalatainak gazdagságát bocsátotta a testület rendelkezésére. Bölcs intelmei, szeretetreméltó leereszkedése nagy hatással voltak a tanulókra. Kívüle gyakran látogatták az intézetet a kiküldött *szakfelügyelők*, akik tapasztalataikról üdvös megbeszéléseket folytattak az illető szaktanárokkal. A VIII. osztály vallástani vizsgálatán jelen volt és elnökölt *dr. Csiszárik János* c. püspök, a gondnokság egyházi alelnöke, az érettségi vizsgálaton pedig *Demény Károly* államtitkár, a gondnokság világi alelnöke volt jelen.

Ünnepségek. 1920 szeptember 5.-én ünnepies *Veni Sancte*-vel nyitottuk meg az évet, amely alkalommal az igazgató a tanulók lelke elé állította beszédében a rájuk váró szép feladatot és az odaadó munkálkodás indító okait. Ugyanezen a napon az intézet *Nyári Köre* kedves ünnepségével nagyban hozzájárult az egész évi munka kezdetéhez szükséges üde hangulat fölkeltéséhez.

Október 3.-án, amikor a római Szentszék követe, Msgr. *Schioppa Lőrinc* érsek ünnepiesen bevonult a magyar fővárosban kijelölt székhelyére s a kereszténység atyja megújítva a magyar nemzettel kötött évszázados frigyét, elsőnek sietett az újjászervezendő ország önállóságának elismerésével vígasztalást és bátorítást nyújtani, intézetünk is ott volt a páratlanul megható fogadtatást rendező százezernyi hívek között.

Október 6.-án az *aradi vértanuk* emlékét szentmisével ünnepeltük.

Október 19.-én délután a *pápai nuncius magas látogatása* örvendeztette meg intézetünket és hagyott felejthetetlen nyomot az ifjúság lelkében. A nagyteremben összegyűlt tanárkar és ifjúság hódolatát tolmácsolva, rámutatott az igazgató a gyengéd kapcsolatra, amely a Szentszék és a magyar nemzet között fönnáll, a nuncius pedig válaszában kiemelve a Szentatya szerető részvétét az ország szomorú helyzetében, buzdította az ifjúságot és vezetőit, hogy a katholikus elvekhez való hűséges ragaszkodással fáradozzanak a haza újjáépítésén. A magas vendég azután végigkalauzoltatta magát az intézeten, nyájas megszólítással tüntetve ki egyeseket olasz, francia és német nyelven, végül megígérte, hogy valamelyik ünnepségen ismét meg fog jelenni a kollégiumban.

Március 15.-én *hazafias ünnepséget* rendezett az Önképző-kör a következő műsorral: 1. Szózat, énekelte a főgimnázium énnekkara. 2. Petőfi, Nemzeti dal, szavalta Pitkó József VIII. o. t. 3. Ünnepi beszéd, mondotta Hudyma Emil igazgató. 4. Papp-Váry Elemérné és Dohnányi Ernő, Nemzeti ima, szavalta Heller Andor VII. o. t., kísérte az énekkar és zongorán Dillnberger László VIII. o. t. 5. 1848 március 15., írta és felolvasta Wenk Endre VIII. o. t. 6. Huber, Kunok ábrándja, hegedűn előadták Gerliczy Gyula VII. o. t. és Kovács Imre VII. o. t., zongorán kísérte Rábel László VII. o. t. 7. Kozma Andor, A táltos álma, szavalta Paulik Ödön VIII. o. t. 8. Himnusz, énekelte a főgimnázium énekkara.

Május 5.-én volt a *Mária-kongregációk ünnepe Schioppa Lőrinc pápai nuncius közreműködésével.* Délelőtt ünnepies szentmise volt gregorián-énekekkel és az intézet igazgatójának beszédével, délután az új tagok ünnepies felvétele, amelyet maga a Szentszék követe végzett s amely alkalommal *Hudyma Emil* igazgató mondott lelkesítő beszédet, utána akadémia a következő műsorral: 1. Boldogasszony Anyánk, vonós- és zongorakísérettel, énekelte a kar. 2. Megnyitó

beszéd, mondotta Bánlaky Zoltán VIII. o. t. 3. Huber, Concertino, hegedűn előadta Weigl Jenő III. o. t., zongorán kísérte Cservenka Andor III. o. t. 4. Svájci tartózkodásom, felolvasta Papp Elemér V. o. t. 5. Kemény György, Rákóczi képe előtt, szavalta Párniczky Zoltán III. o. t. 6. Mária siralma, Magyarok imája, előadta az énnekkar. 7. Emlékezés a közelmultra, felolvasta Tholt Gábor VI. o. t. 8. Rieding, Praeludium, hegedűn előadták Gerliczy Gyula VII. o. t., Sonnauer Péter VIII. o. t., Kovács Imre VII. o. t., zongorán Weiser Lajos. 9. Kiss Menyhért, A censtochoi legenda, szavalta Speneder Andor VII. o. t. 10. Záró beszéd, mondotta Kunczer Gyula V. o. t. 11. Himnusz, előadta az énekkar.

Május 21.-én jelen volt az iskola küldöttsége *a Jókai-szobor leleplezésénél.*

Május 22.-én az intézet sportköre rendezett *tornaünnepséget* és házi tornaversenyt, amelyről még alább lesz szó.

Május 28.-án kivonult a tanári kar az egész ifjúsággal *gr. Apponyi Albert ünneplésére* a Szent István-templomhoz.

Június 12.-én *Magyar Jövő-ünnepséget* rendeztünk, amelynek műsora volt: 1. Himnusz. 2. Végvári, Eredj, ha tudsz, szavalta Paulik Ödön VIII. o. t. 3. Ünnepi beszéd, mondotta *dr. Kiss Menyhért.* 4. Bériot, Duo. Op. 2., hegedűn előadták Kovács Imre és Gerliczy Gyula VII. o. t. 5. Végvári-versek, előadta Simonffy Margó szavalóművésznő. 6. Szózat. Az ünnepi szónok, dr. Kiss Menyhért, lelkeket megkapó módon beszélt a kereszténység alapján szükséges magyar megújhodásról és a Magyar Jövő-szövetség által megindított ifjúsági irodalmi mozgalomról. Az ünnepség anyagi sikerrel is járt, amennyiben 728 K-t jövedelmezett a szövetségnek.

Június 29.-én tartottuk meg az *ünnepies Te Deumot,* amikor az igazgató a tanulók és a hozzájuktartozók előtt beszámolt az év eredményéről.

A Mária-kongregáció két csoportból állott. A felsőbb osztálybeli (VI.—VIII. oszt.) tanulók csoportjának a Szent Imre pártfogása alá helyezett kongregációnak prézese ebben az évben *Hudyma Emil* igazgató volt, aki a csoport működéséről a következőkben számol be:

„Gr. Apponyi Albert azt mondta jubiláris ünnepeltetésekor, hogy a nagy nemzeti katasztrófa után minden magyar emberre az életnek kettős terhe nehezedik: az egyik önmagunk újjászületése, a másik a romokon egy új Magyarország felépítése. Ez a kettős gondolat hatja át ma a nemzet értékes fiainak lelkét és szívét. Ez a kettős gondolat volt a mi kongregációnknak is vezető szelleme.

Újjászületés! Az ösztönök útvesztőiben magárahagyott állati embernek rávezetese arra az útra, amelyen az Ur alázatos, szolgáló leánya a karácsonyéj örömeiben s a nagypéntek fájdalmaiban egyaránt megtalálta lelkének iránytűjét, Krisztust, s az ő áldását: ez a Mária-kongregációk állandó programmja. Ma azonban, amikor a nagy katasztrófának okait nemcsak másokban, hanem magunkban is nyomozzuk, ez a programm sokkal közelebb érint mindnyájunkat, mint valaha. Az elvesztett háború nyomában kisarjadt forradalmi lelkület nem volt egyéb, mint az állati ember lázadása az erkölcsi korlátok ellen, a darwinisztikus ököljog felszabadulása; ennek az erkölcs- és nemzettipró világnézletnek nincs más ellenszere, mint a törvénynek, a rendnek, az erkölcsnek mélyebb kultusza az eszményi, keresztény magán- és közéletben. Ezt a kultuszt szolgálja a Mária-kongregáció!

Romokon épités! Aki ismeri a magyar történelem évlapjait, az mélyen meggyőződött arról, hogy a magyar egy ezredéven át a keresztény eszméből

merítette a nemzeti nagyság előfeltételeit, a nemzeti érzés legmélyebb indokait és szentesítését. A romokon építeni tehát csak az fog, aki a nemzeti nagyság és a nemzeti feltámadás nagy gondolatát a kereszténység gyökérrendszerével ülteti be a nemzet fiainak fogékony lelkébe. Ezt az építő munkát vállalja a Mária-kongregáció.

A mi kongregációnk az egyéni újjászületés és a nemzeti újjáépítés kettős feladatát úgy vélte a legkönnyebben megoldani, hogy a lefolyt munkaévben két munkát szemelt ki szellemi kalauznak s e két munkából igyekezett kibányászni mindazon elveket, amelyek megvalósulásától az egyén is, de meg a nemzet is jobban boldogulhat a jövőben. E két munka volt: Savicki, Az élet értelme és P. Bangha, Magyarország újjáépítése és a kereszténység. Minden gyűlésen egy-egy tag mint értekező szócsöve volt az említett szerzők gondolatvilágának, amelyet a felolvasást követő eszmecsere még jobban igyekezett megvilágítani s a jelenkor eseményeire alkalmazni.

Összesen tartottunk 20 rendes gyűlést, 5 vigalmi délutánt, 5 magisztrátusi gyűlést, 1 házi ünnepélyt Sz. Imre pártfogónk tiszteletére, 1 nyilvános ünnepélyt az új tagok felvételével kapcsolatban, 1 őszi kirándulást a Gugger-hegyre.

Kongregációnk prefektusa: Bánlaky Zoltán, asszisztensek: Kovách Miklós, Pekáry Lénárd voltak."

Az alsóbb osztálybeli (II.—V. oszt.) tanulók Szent Istvánról nevezett csoportjának prézese *Thym Adolf* vallástanár volt, prefektusa Kunczer Gyula V. oszt. tanuló, titkára Papp Elemér V. oszt. tanuló. Ez a csoport is hetenkint tartott összejöveteleket hasonló keretek között.

A „Toldy Ferenc" önképzőkör *Gyula Sándor* tanár elnöksége alatt 1920. szeptember 20.-án megtartott alakuló ülésén a következőképen alakította meg a tisztikart: elnök Bánlaky Zoltán VIII. o. t., főtitkár Dillnberger László VIII. o. t., főjegyző Pitkó József VIII. o. t., pénztáros Veress Lajos VIII. o. t., könyvtáros Paulik János VII. o. t., titkár Sonnauer Péter VIII. o. t., jegyző Speneder Andor VII. o. t. Üléseit hétfői napok délutánján tartotta meg. Összesen 12 rendes és egy díszgyűlés volt. A kör fölkarolta ez évben a zenét is a szavalatok, értekezések és bírálatok mellett. Nagyobb tevékenységet fejtett ki e téren: Harsányi Ferenc VIII. o. t. mint zenész, Dillnberger László VIII. o. t. mint szavaló és zenész, Keresztúry Dezső VII. o. t. mint előadó és értekező, Paulik Ödön VIII. o. t. mint szavaló és Weiser Lajos VIII. o. t. mint zenész. A bírálók közül különösen Wenk Endre, Weiser Lajos, gr. Pálffy József, Paulik Ödön VIII. o. t., Speneder Andor és Kraffszky Ferenc VII. o. tanulók hallatták gyakran elismerő vagy gáncsoló szavukat.

A Nyári Kör *dr. Radványi Kálmán* vezetése alatt az 1920 nyarán ugyanazon programm szerint dolgozott, mint az előző években. A csapatokra való tagozódás és a szakok szerint való munka intenzívebbé tette a Nyári Kör belső életét. A Nyári Kör 144 tagja nyolc tiszt vezetése alatt hat csapatra oszlik s minden csapat külön dolgozik, bár hetenkint van közös gyűlés is (vasárnap). Voltak az idén is a gyűléseken szavalások, fölolvasások, ünnepélyek, kirándulások, műszaki gyakorlatok, elsősegély-tanfolyamok, komoly megbeszélések stb. Legújabban megalakult a Ny. K. biciklikülönítménye is, egyelőre 11 taggal. A Nyári Kör segélypénztára működött. Minden tevékenységünk centruma és végső célja az *egyéni képességek kifejlesztése volt.* Programmunk: rávezetni a diákot önmagának, erőinek a fölismerésére és a *saját életét* életni vele. A diákélet rendezése legjobban a diáktáborokban sikerül, ahol a pedagógus megteremtheti diákjaiból azt a kis diáktársadalmat, amely kiszakítva a nagyok

világából, kint a szabad természetben a jövő élet iskolája a fiú számára. A Nyári Kör 1920 nyarán 24 napig Balatonszabadi közelében táborozott a veszprémi káptalan birtokán. Volt a tábornak állami, gazdasági, művészi élete és berendezettsége, egészségügyi szolgálata. Festőink a Balaton partján, a táborban szakszerű vezetés mellett festettek, zenészeink, szavalóink, színészeink a tábori élet poézisét szolgálták, praktikus diákjaink pedig a hétköznapi élet ezer nehézségét küzdötték le az élelem beszerzése, feldolgozása, a tábor megépítése s rendbentartása terén. A fiúkban a következő tulajdonságokat fejleszti a tábori élet: önállóság, megbízhatóság, pontosság, a becsületes munka értékelése, a jókedv, a szociális érzés, az igazi mély vallásosság, a természetszeretet. Megteremtette a Nyári Kör vezetősége az idén a *szülők körét* is, mint társadalmi hátteret a Nyári Kör mögé. Az idei táborozás előkészítésén a Nyári Kör vezetője már a szülők bevonásával dolgozott. Az eredményes pedagógiai munka a tanár és a szülő megértő együttműködésén alapszik. Eddig tartottunk három szülői értekezletet. A Nyári Kör az idén, 1921 nyarán több mint 100 tagját viszi a Balaton mellé táborozni.

A Sportkör vezető tanára *Reichl Sándor* tornatanár a következő jelentést teszi: „1920. évi nov. hó 7.-én tartottuk Sportkörünk alakuló közgyűlését, amelyen a tankerületi kir. főigazgatóság utasításai értelmében a következő tisztségeket töltöttük be: ifjúsági elnök: Pitkó József VIII. o. t., titkár, aki az ellenőri és jegyzői tisztet is köteles volt ellátni: gr. Pálffy József VIII. o. t., pénztáros: Gerliczy Gyula VII. o. t., 4 szertáros: Harsányi Ferenc VIII. o. t., Kraffszky Ferenc VII. o. t., Bárdos Tibor VI. o. t. és Rákosy Lajos V. o. t.; szakosztálykapitányok: tornakapitány: Dillnberger László VIII. o. t.; vívó k.: Krämer Gerhardt, később Melegh Ferenc VII. o. t.; futó k.: Tary József V. o. t.; dobó k.: Bujtor Imre V. o. t.; ugró k.: Szentmiklóssy B. VIII. o. t.; football k.: Forgács F. VII. o. t.; céllövő k.: Galaskó J. VII. o. t.; úszó k.: Hangya J. VII. o. t.; téli sportok kapitánya: Jagasics Pál VII. o. t. és végül túrisztikai k.: Bánlaky Z. VIII. o. t.

A sportköri órákat hetenkint egyszer, a keddi napon tartottuk meg, még pedig d. u. 3—1/25 óráig a tornászok, 1/25—5-ig a vívók a tornateremben a tornatanár felügyelete mellett, ugyanakkor gyakorolták magukat a Marcibányi-téren a footballisták és az atléták a fáradhatatlan, sportkedvelő és az ifjúsággal aktív sportoló dr. Schwarz-Eggenhofer Arthur tanár szakszerű vezetése alatt.

A késő ősszel kezdett sportköri élet eleinte lanyhán indult, kevés érdeklődéssel, csak a tornatermet látogatták tornászok és vívók közepes számmal, azonkívül footballoztak.

A szénszünet után úgy a tornaterem, mint a Marcibányi-tér erős látogatottságnak örvendtek. A tornateremben nehéz munkába kezdettünk. A háborús esztendők alatt alig tornászó ifjúságot, a nagy erőt, ügyességet és kitartást igénylő német tornászásban kezdtük kiképezni. Eleinte nem sok reménnyel kecsegtetett fáradozásunk ezen az ifjúság részéről nagy akaraterőt és szorgalmat kívánó munkánknál. Az utóbbi tulajdonságok csökkenése ifjúságunknál — az elmult zűrzavaros idők természetes következményeképen — különösen a tornánál mutatkozott. E sajnálatos jelenség azonban március hó közepén elmult, amikor a tornaünnepélyünkre való készülődést megkezdtük. A tunyaságot lázas és céltudatos munka váltotta fel. A tornatermet 30—40 lelkes tornász és vívó látogatta. Május hó 22.-én tartottuk tornaversennyel kapcsolatos *tornaünnepélyünket* szép és előkelő közönség jelenlétében, intézetünk aulájában. Az ünnepélyen 50 tanuló vett részt. Sorrendje: 1. Himnusz. 2. Pitkó

J. sportköri elnök megnyitó beszéde. 3, Alsó osztályosok svéd-magyar tornája zenére. 4. Felső osztályosok zenés szabadgyakorlatai. 5. Felső osztályosok összetett versenye a m. korlát-, ló- és m. nyújtón (a m. nyújtón való versenyt az udvaron bonyolítottuk le). 6. Vívógyakorlatok. 7. Korlát akadémia. 8. Gúla. 9. Érmek kiosztása. 10. Elvonulás. Az intézet igazgatója buzdító beszéd kíséretében osztotta ki a díjakat a győzteseknek, akik a következők voltak: I. Dillnberger László VIII. o. t. 16·83 ponttal (nagy ezüst érem), II. Birkl Sándor VIII. o. t. 16·41 p. (kis ezüst érem), III. Eisler Gyula VI. o. t. 16·00 p. (nagy bronz érem), IV. Siklós István 15·83 p. (kis bronz érem), V. Kraffszky Ferenc VII. o. t. 15·66 ponttal (kis bronz érem).

Ünnepélyünk sikerének előmozdítói között meg kell emlékeznünk *Jókay-Szilágyi Miklós* lapkiadó és igazgatóról, aki ízléses kivitelben nyomatott 500 drb. meghívót és jegyeket Sportkörünknek. Tarján Vilmos bélyegzővel ajándékozott meg bennünket.

A versenybírói tisztet Hellmich Ottó székesfővárosi főpénztárnok, az OTE alelnöke, Kuncze Géza szék. főv. tornatanár és dr. Schwarz-Eggenhofer Arthur intézeti tanárunk voltak szívesek vállalni.

Az atlétikában egypár jó- és nagyon sok középkvalitású futót neveltünk. A május hó 16.-án a budapesti Katonai Körletparancsnokság által rendezett versenyen 27 futóval vettünk részt. A Horánszky-utcai főreáliskola jubiláris versenyében a IV.—V. helyen voltunk.

A footballt űzték fiaink a legnagyobb lelkesedéssel a Marcibányi-téren, azonban szabályos pálya és felszerelés hiányában a versenyképességig nem küzdhettük fel magunkat.

A céllövészet vezetésében a Move Szemere-bizottsága szíves közvetítésével a fáradhatatlan Enser Henrik ezredes és buzgó segítői Poič Loránd és Schodits Rezső urak tettek intézetünknek önzetlen szolgálatokat. A lövőgyakorlatokon a VII. és VIII. osztály vett részt kéthetenkint egyszer 2 órában. A tétényi lőtéren tíz kiválasztott céllövőnk közül a június hó 25.-én rendezett céllövőversenyen Jagasich Pál VII. o. t. nyerte meg a harmadik díjat.

A túrisztikát a „Nyári Kör" keretében űztük.

Uszóink szorgalmas tréningbe fogtak. Kevesen vannak. Kívánatos volna, hogy a jövőben többen foglalkozzanak e kiváló, egészséges sportággal.

A kör pénztári bevétele (118 pártoló- és 118 rendes tag után, évi tagdíj 8 K) tagdíjakból 1804 K, tornaünnepélyi jegyekből 2920 K, felülfizetésekből 110 K, összesen 4834 K. Kiadás (érmekre, naplókönyvre, magnéziumra, nevezési díjakra, bélyegekre, stafétabotokra, pedellusoknak) összesen 783 K 20 f volt, mint egyenleg maradt tehát 4050 K 80 f.

Egészségi állapot. Tanulóink egészségi viszonyai általában kedvezőek voltak, amiben kétségtelenül része van az intézet kitünő fekvésének is, a budai hegyvidék tövében, kertek között. A fővárosban egy időn át elterjedt fertőző betegségek mégis hat tanulónak két hétre szóló kizárását okozták kanyaró miatt, három tanulóét hat hétre vörheny miatt. Egy kedves kis tanítványunk, Bozzay Pál II. osztálybeli tanuló, fájdalmunkra 1920 november 5.-én áldozatul is esett az utóbbi betegségnek.

Jótékonyság. A főgimnázium *segítő alapjára* több év előtt fölvett lombard-kölcsönt ebben az évben remélhetően letörlesztjük, úgyhogy a rendelkezésünkre álló 12.300 K névértékű hadikölcsönkötvények szelvényeiből ezentúl már némi segítséget nyújthatunk erre rászoruló tanítványainknak. Erre a törlesztésre a következő adományok adták meg a lehetőséget: *N. N.* úrnőtől 10 K, *Haffner*

Ferenc bányaigazgatótól 500 K, *Szakáts Béla* osztályvezetőtől 2000 K, *Paikert Géza* magántanuló részéről 50 K, tanulóktól 100 K, tanulók gyűjtéséből 600 K. — A *Jacob Gusztáv*-alap (1000 K n. é. hadikötv.) ebben az évben sem jövedelmezett. A főgimnázium gondnoksága 43 tanulót részesített részint egész, részint féltandíjmentességben, összesen 12.755 K értékben. — A *Rósa Lajos*-féle alapítványból Tábori Jenő VI. o. t. 450 K ösztöndíjat, a *Budai Mária Terézia*-féle alapítványból Knüppel Kornél VII. o. t. és Tesléry László VII. o. t. egyenkint évi 240 K, a *Löwenburg*-féle alapítványból Parniczky Elemér IV. o. t. 100 K ösztöndíjat kap. *Dr. Csiszárik János* v. püspök, veszprémi kanonok adományából Raab Alajos II. o. t. 250 K-t, Vági László III. o. t. 250 K-t, egy magát megneveztetni nem akaró adakozó nagylelkűségéből Niedermann István IV. o. t. 250 K-t, Salamon János IV. o. t. 250 K-t kapott. — Az *American Relief Administration* 200 tanuló számára küldött március 1-től június végéig *élelmiszereket*, amelyekből a Rákóczi-Kollégium készítette és szolgáltatta ki az ingyenes ebédeket. — Az intézet nagy fütési költségeihez *Jókay-Szilágyi Miklós* úr 5000 K-val járult hozzá.

Adományok a Rákóczi-Kollégium építendő kápolnájára. Az intézet régi vágya, hogy a kicsiny intézeti kápolna helyett, amelyben a bennlakó növendékek is alig férnek el, annál kevésbbé az egész főgimnáziumi ifjúság, a kollégium tőszomszédságában már erre a célra megszerzett telken elég tágas és díszes kápolna épüljön. A korábbi, mintegy 70.000 K-t eredményezett gyűjtésekhez ebben az évben megértő lelkeknek következő kegyes adományai járultak, amelyekért nyilvános köszönetet mondunk:

Dohnányi Ernő 5000 K, Griffatong Gáspár 85·50 K, Igriczy Károly 200 K, Jónás Géza 40 K, Kaknics Lajosné 1000 K, Mahr Károly 4000 K, Mehl Edéné 50 K, Obilics Márk 20 K, Párniczky Elemér 16 K, özv. Pekáry Józsefné 100 K, Rónai Zsigmond 500 K, Schleiminger Sándor 55·94 K, Schuster Mihály 22 K, *Jókay-Szilágyi Miklós* ügyvezető elnökigazgató 15.000 K, Therna István 108 K, perselygyűjtés 1657·62 K, összesen 27.855 06 K.

A szertárak és könyvtárak a mostoha viszonyok között nagyon csekély gyarapodást mutattak fel. A *tanári könyvtár* a VKM. következő adományaival növekedett: Szendrei—Szentiványi, A magyar képzőművészet lexikona; Kármán, Ungarisches Bildungswesen; Végh Gy., A képrombolók, A mozi; Gr. Vay, Kelet művészete és műízlése; Palágyi, Székely Bertalan; Lyka, A képzőművészet és iparművészet határai; Rustavelli, Tarriel a párducbőrös lovag, Kulerov, Enekei, Lotz Károly; Br. Proff Kocsárdné, A svéd-torna vezérkönyve. — A természetrajzi szertár gyarapodása: 0·1 kg aether sulfuric, 0·5 lit. nyers sósav, 200 g alcohol sulfuris, 10 g chloroform, 2 retorta, 1 üveghenger, 1 tölcsércső, 1 biztosító tölcsér, 1 lombik, 4 főzőpohár, 12 mikroskopi praeperatum, összesen 796 K értékben.

III.

A tanári testület működési köre.

1. Hatóságok.

a) Fenntartó testület. Az érseki kath. főgimnáziumot a bíboros hercegprimás és esztergomi érsek úr fennhatósága alatt a „*Rákóczianum kath. főgimnázium- és internátusegyesület*“ tartja fenn. A vezetés az egyesület nevében a főgimnázium *gondnoksága* kezében van, amelynek egyházi elnöke: *dr. Mészáros János* pápai

prelátus és esztergomi kanonok, ált. érs. helytartó; világi elnöke: németprónai *Wolff Károly* udv. tanácsos, a magyar főudvarnagyi bíróság elnöke; egyházi alelnöke: *dr. Csiszárik János* c. püspök, veszprémi kanonok; világi alelnöke: *Demény Károly* államtitkár, m. kir. posta- és távirdavezérigazgató.

b) *Tanulmányi tekintetben* az iskola a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium és ennek szerve: a budapesti tankerületi kir. főigazgatóság vezetése alatt áll. A minisztériumi középiskolai ügyosztály főnöke: *dr. Viszota Gyula* tankerületi kir. főigazgató, a M. T. Akadémia tagja. A budapesti tankerület kir. főigazgatója: *dr. Pintér Jenő* tankerületi kir. főigazgató, a M. T. Akadémia tagja.

c) A *Rákóczi-Kollégium* fenntartója a „Rákóczianum kath. főgimnázium- és internátus-egyesület", amelynek *igazgatótanácsában* díszelnök: *dr. Kohl Medárd* fölsz. püspök, egyházi elnök: *dr. Mészáros János* pápai prelátus, esztergomi kanonok, kir. várplébános; világi elnök: németprónai *Wolff Károly* udv. tanácsos, a m. főudvarnagyi bíróság elnöke; egyházi alelnök: *dr. Csiszárik János* c. püspök, m. kir. külügym. tanácsos; világi alelnök: *Demény Károly* államtitkár; jegyző; *dr. Vargha Imre* közigazg. bíró; titkár: *Hudyma Emil* igazgató; ügyész: *dr. Zlinszky János* ügyvéd; pénztáros: *Thym Adolf* vallástanár; ellenőr: *Eperjessy Dezső* D. V. főfelügyelő; tagok: *dr. Buday László* államtitkár, egyetemi tanár, *Berginz János* D. V. főfelügyelő, *Hochenburger Antal* tábornok, *Jacob Gusztáv* D. V. igazgató, *dr. Poic Félix* közigazg. bíró, *dr. Pokorny Emánuel* igazgató, *dr. Unkelhäuser Károly* ny. miniszter, *Zawadowski Alfréd*, a legfőbb áll. számszék elnöke.

2. Tanári testület.

a) Igazgató: *Dr. Pokorny Emánuel* pápai kamarás, az esztergomi székesfőkáptalan tb. tagja. Szaktárgyai: vallástan, magyar, latin. Tanította a vallástant az I. és VIII. osztályban, heti 5 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 35, ebben az iskolában 5. Lakik: a Rákóczi-Kollégiumban, II., Kelety Károly-u. 37.

b) A tanári testület rendes tagjai:

Buday Péter rendes tanár, az V. osztály főnöke. Szaktárgyai: magyar, latin. Tanította a magyar nyelvet az V. osztályban, a görögpótló irodalmat az V—VIII. osztályban, heti 17 órában. Tanári szolgálati éveinek száma ebben az iskolában 10 év. Lakik: V., Arany János-utca 9, félem. 3.

Cziky Vilmos esztergom-főegyh. áldozópap, rendes tanár. Szaktárgyai: latin és görög nyelv. Tanította a görög nyelvet a VI., VII. és VIII. osztályban, a gyorsírást a IV.-ben, összesen heti 15 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 23, ebben az iskolában 2. Lakik: a Rákóczi-Kollégiumban, Kelety K.-u. 37.

Dr. Gyomlay László rendes tanár. Szaktárgyai: magyar, latin és görög nyelv. Ebben az évben október 15.-étől fogva szabadságolva. Tanári szolgálati éveinek száma 8. Lakik: VIII., Aggteleki-u. 8, II. em. 12.

Gyula Sándor rendes tanár, az I. osztály főnöke, az önképzőkör vezető tanára. Szaktárgyai: magyar, latin. Tanította a magyar nyelvet az I., VI. és VII. osztályban, a latin nyelvet az I. osztályban, a szépírást az I. osztályban, heti 18 órában. Tanári szolgálati éveinek száma ebben az iskolában 9, összesen 10. Lakik: II. Margit-rkp. 53.

Horn Antal rendes tanár, a rajzszertár őre. Szaktárgyai: szabadkézi és mértani rajz. Tanította a rajzoló geometriát az I—IV. osztályban, a rajzot az V—VIII. osztályban, heti 18 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 12, ennél az iskolánál 10. Lakik: II., Bimbó-utca 40/a.

Hudyma Emil esztergom-főegyh. áldozópap, főgimn. igazgató, a természetrajzi szertár őre. Szaktárgyai: természetrajz, vegytan. Tanította a természetrajzot a II., IV., V., VI. és a bölcseleti propedeuktikát a VIII. o.-ban, a német nyelvet a IV. o.-ban, heti 17 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 23, ebben az iskolában 2. Lakik a Rákóczi-Kollégiumban.

Marténvi Elemér esztergom-főegyh. áldozópap, rendes tanár. Szaktárgyai: földrajz és természetrajz. Tanította a történetet a III. és IV. osztályban, a földrajzot az I., II., III. és IV. osztályban, a természetrajzot az I. osztályban, heti 18 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 25, ezen intézetben 2. Lakik a Rákóczi-Kollégiumban.

Dr. Molnár Antal esztergom-főegyh. áldozópap, rendes tanár, a VIII. o. főnöke. Szaktárgyai: latin, történet, görög. Tanította a latin nyelvet az V. és VIII. osztályban, a történetet a VI—VIII. osztályban, heti 19 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 10, ebben az iskolában 6. Lakik az Új Szent János-kórházban.

Müller Kálmán rendes tanár a VII. osztály főnöke, a fizikai szertár őre. Szaktágyai: mennyiségtan, természettan. Tanította a mennyiségtant a IV., V., VII. és VIII. o.-ban, a természettant a VII. és VIII. o.-ban, heti 19 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 8. Lakik: II., Margit-rakpart 53, földszint 1.

Dr. Radványi Kálmán rendes tanár, a IV. osztály főnöke, a *Nyári Kör* vezetője. Szaktárgyai: magyar és latin. Tanította IV.-ben a latint és magyart, VIII.-ban a magyart, heti óraszáma 13. Tanári szolgálati éveinek száma ebben az iskolában 9. Lakik: Budapest, VII., Damjanich-u. 50.

Reichl Sándor rendes tanár. Szaktárgya: torna. Tanította a tornát az I—VIII. osztályban, heti 16 órában. Tanári éveinek száma ennél az intézetnél 9. Lakik: I., Naphegy-utca 39.

Dr. Schinner Lajos esztergom-főegyh. áldozópap, rendes tanár, a II. osztály főnöke. Szaktárgyai: magyar, latin. Tanította a magyar és latin nyelvet a II., a latin nyelvet a VII. o.-ban összesen heti 16 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 16, ebben az iskolában 2. Lakik a Rákóczi-Kollégiumban.

Dr. Schwarz-Eggenhofer Arthur eszt. főegyh. áldozópap, rendes tanár. Szaktárgyai: mathematika, fizika. Tanította az I., II., III., VI. osztályban a mennyiségtant, a VIII. osztályban a közgazdasági és társadalomtudományi ismereteket, heti 17 órában. Tanári éveinek száma 5, ennél az intézetnél 2. Lakik a Rákóczi-Kollégiumban.

Thym Adolf esztergom-főegyházm. áldozópap, rendes tanár, intézeti hitszónok, a Mária-kongregáció alsó csoportjának prézese. Tanította a vallástant a II—VI. osztályban, a német nyelvet a III. osztályban, a szépírást a II. osztályban. Heti óráinak száma 15. Szolgálati éveinek száma az intézetnél 11, összesen 24. Lakik: az intézetben.

Dr. Weinmann Sándor esztergom-főegyh. áldozópap, rendes tanár, a VI. osztály főnöke. Szaktárgyai: német, latin. Tanította a német nyelvet az V. és VIII., a latin nyelvet a VI. osztályban, a vallástant a VII. osztályan, heti 19 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 12, ebben az iskolában 9. Lakik: VIII., Horánszky-u. 20.

c) Óraadó tanár:

Dr. Pápai István. Szaktárgyai: latin, görög. Tanította a III. osztályban a magyar és a latin nyelvet, az V. osztályban a görög nyelvet, heti 15 órában. Tanári éveinek száma 2, ennél az intézetnél 1. Lakik: II., Batthyány-u. 34. sz.

d) A rendes órarend keretén kívül tanító vallástanárok: *Sebestyén Andor* ref. vallástanár, *Reif Pál* ág. h. ev. vallástanár, *dr. Edelstein Bertalan* izr. rabbi.

e) Iskolaorvos és az egészségtan tanára: *Dr. John M. Károly* főorvos.

f) **Rendkívüli tárgyak tanárai:** *Dr. Schinner Lajos*, **a francia nyelv tanára;** *Csernussi Ferenc* **zeneisk. igazgató, hegedűtanár;** *Wilhelmus Henrik* **és** *Stark Henrik* **zongoratanárok;** *Reichl Sándor*, **a vívás tanára.**

IV.

A tanárok társadalmi és irodalmi munkássága.

Buday Péter, az Orsz. Középisk. Tanáregyesület, a Középisk. Tan. Nemz. Szöv. tagja, a KANSz. tanárköri titkára, a Kath. Középisk. Tanáregy., a II. ker. Nemz. Liga vál. tagja, tart. hadapródjelölt őrmester.

Cziky Vilmos, az Orsz. Középisk. és a Kath. Tanáregyesület, továbbá a Középiskolai Tanárok Nemz. Szöv. tagja, a Rákóczi-Kollégiumban tanulmányi felügyelő.

Dr. Gyomlay László, a „Magyar Jövő" ifjúsági irodalmi mozgalom ügyvezető igazgatója, a magyar ifjúsági irodalmi társaság végrehajtóbizottságának, a Regnum Marianum és a Magyar Irodalomtörténeti Társaság választmányának, a Magy. Középisk. Tan. Nemz. Szöv. sajtóbizottságának (ifj. irod.) és választmányának, a Magyar Irók Szövetségének, az Orsz. Középisk. és Kath. Tanáregyesület, a Philológiai Társaság, a Magyar Humanisztikus Gimnázium Egyesület, az Egy. Ker. Nemz. Liga, a Szent István Társulat rendes tagja. Előadásokat tartott az ifjúsági irodalomról a Magyar Jövővel kapcsolatban a fővárosban és a vidéken. Állandó munkatársa a Zászlónk és Nagyasszonyunknak. Egyéb cikkei a fővárosi ker. lapokban jelentek meg. Tartalékos főhadnagy. Katonai kitüntetései: I. o. vitézségi érem, bronzérem, Károly csapatkereszt, sebesülési érem.

Gyula Sándor, az Orsz. Középisk. Tanáregyesület, a Középisk. Tanárok Nemz. Szövetségének és a II. ker. Nemz. Liga tagja.

Horn Antal, a Magyar Képzőművészek Nemzeti Szövetségének vál. tagja és a magyar propaganda minisztériumba delegált képviselője a min. megszüneséig. A Rajztanárok Orsz. Egyesületenek vál. tagja. Résztvett művészeti kiállításokon. Illusztrációkat készített a Zászlónkba és a Magyar Jövő füzeteibe.

Hudyma Emil, az Orsz. Középisk. és a Kath. Tanáregyesület vál. tagja, a megszállott vármegyék követgyűlésének tagja, a Regnum Marianum egyesület gondnokságának, a Budai Kath. Körnek vál. tagja, a Középisk. Tan. Nemz. Szövetségének tagja, a Szt. Imre-kör természettudományi szakosztályának vezető elnöke.

Marténvi Elemér, a Kath. Tanáregyesület és a Középisk. Tanárok Nemzeti Szövetségének tagja. A Rákóczi-Kollégiumban tanulmányi felügyelő.

Dr. Molnár Antal kisegítő lelkész az Uj Szent János-kórházban. Az Orsz. Középisk. Tanáregy. a Kath. Középisk. Tanáregyes. tagja.

Müller Kálmán, az Orsz. Középisk. Tanáregy., a Középisk. Tanáregy. Nemz. Szövetségének tagja. Tart. főhadnagy. Katonai kitüntetései: II. o. ezüst vitézségi érem, Károly csapatkereszt, sebesülési érem.

Dr. Pokorny Emánuel, a Kath. Középisk. Tanáregy., a Szent István Társulat, a Szt. László Társulat, a Hittanárok Orsz. Egyes. választm. tagja. A Ker. Nemz. Liga II. ker. csoportjának, a Kath. Tanoncokat védő Egyesületnek alelnöke. A főegyházmegyei hittanárvizsgáló bizottság tagja. A Rákóczi-Kollégium és a Kath. Tanoncinternátus igazgatója. Sajtó alá rendezte a Ószöv. bibl. történetek 12. és az Újszöv. bibl. történetek 10. kiadását.

Dr. Radványi Kálmán, a Zászlónk szerkesztője, a Magyar Jövő ifjúsági irodalmi mozgalom igazgatósági tagja, a Magyar Ifj. Irod. Társaság végrehajtó bizottságának, a Regnum Marianum, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság, a Középisk. Tan. Nemz. Szöv. Sajtóbizottságának s választmányának, a Magyar Irók Szövetségének, a Kath. Tanáregy. s a Pázmány egyesület választmányának tagja. A Zászlónk diákkönyvtárának szerkesztője. A Magyar Jövő leánykönyvtárának a szerkesztője. A Nagyasszonyunk ifj. leánylap főmunkatársa.

Reichl Sándor, az Orsz. Középisk. Tanáregyesület, a Középisk. Tan. Nemz. Szövetsége, a Hadviselt Tan. Nemz. Szöv., a Ker. Szoc. Gazdasági Párt, az Óbudai tornaegylet tagja. Tart. főhadnagy. Kitüntetései: a II. o. kat. érdemkereszt, bronz kat. érdem érem, Károly csapatkereszt.

Dr. Schinner Lajos, az Orsz. Középisk. Tanáregy., a Kath. Középisk. Tanáregy., a Középisk. Tanárok Nemz. Szövets. tagja. A Rákóczi-Kollégiumban tanulmányi felügyelő.

Dr. Schwarz Eggenhoffer Artur, az Orsz. Középisk. és a Kath. Tanáregyesület s a Tan. Nemz. Szövetségének tagja.

Thym Adolf, az Orsz. Középisk. és a Kath. Tanáregyesület, a Középisk. Tanárok Nemz. Szövetségének tagja, a Budai Kath. Kör alapító tagja, a Budai Kath. Legényegyesület tiszteletbeli tagja, a Kath. Hittanárok Egyesületének, a Kath. Tanoncokat Védő Egyesület, a Ker. Egy. Liga II. ker. csoportja választmányának tagja, a Kath. Sajtóegyesület és a Szent István Társulat tagja, a Rákócziánum egyesület pénztárosa.

Dr. Weinmann Sándor, az Orsz. Középisk. s a Kat. Tanáregyesület, meg a Tan. Nemz. Szövetségének tagja, a budapest-józsefvárosi Kath. Leánykör lelkivezetője.

V.

A tanításanyag.

a) A *vallástanítás* az 1900. évi püspöki Tanításterv és Utasítások szerint történt.

b) A *többi tárgyban* az 1899. évi Gimnáziumi Tantervben előírt tanítási anyagot megfelelő rövidítésekkel minden osztályban elvégeztük.

A m. kir. vallás- és közokt. minisztérium 110.490/920. V. sz., 110.491/920. V. sz., 110.492/920. V. sz. r. értelmében, ebben az évben kezdődött a *gyorsírás* kötelező tanítása a IV. osztályban heti 1 órában, az *énektanításnak* mint kötelező rendkívüli tárgynak tanítása az I. és II. osztályban (intézetünkben évek óta kötelező e két osztályon kívül a III. osztályban is mint egyházi énektanítás), a III. osztályban a történettel kapcsolatban a *közgazdasági ismeretek* tanítása, ugyancsak a III. osztályban a földrajzzal az általános *emberföldrajz* és *térképismertetés*, a IV. osztályban a történettel kapcsolatban a *jogi ismeretek*, azonfölül *Magyarország politikai földrajzának*, gazdasági, külföldrajzi és néprajzi ismertetése heti 1 órában, a VII. osztályban a történettel kapcsolatban *Európa, különösen Magyarország, azután Amerika földrajzának*, a VII. osztályban az *egészségtannak* tanítása heti 2 órában, a VIII. osztályban az első félévben a *közgazdasági alapismeretek*, a második félévben a *társadalomtani ismeretek* tanítása heti 2 órában.

VI.

A tanulók névsora.[1]

I. OSZTÁLY.

Jelesrendű: *Baumgartner Lóránt, Böszörményi György, Kemény Sándor, Kerschantz Miklós, Oszeczky Dénes, Ruzicska Pál, Szacsvay Tibor, Vaikó György* ref. — *Jó:* Czárán Péter, Dvorák Ottó, Hendrich Ervin, Huberman János k., Korompay Lajos k., Kozma Dénes, Lovász Olivér, Novák László, Séra Gyula k., Szeleczky Antal, Therna István k. — *Elégséges:* Acsai József, Bauer Alfréd, Gyulay Pál, Henckel Lajos, Herman László, Mátrai Tibor, Mlinkó Zsigmond k., Perényi István k., Pócz Ferenc k., Pottyondy Béla, Rédli János, Sebestyén Iván k., Sipler Gyula k., Stanga József, Tasnádi László, Varga Elek k., Vitéz István k., Walkovszky László, Weimess Márián, Wiesner László.

Elégtelen: egy tárgyból: Bogoss Rikárd (számt.), Dvorszki Kornél (számt.), Máhr Károly (vall.), Pócza Lajos k. (lat.), Sajgó Kálmán k. (számt.), Szakács László (lat.), Wagner Ferenc (mértan), Wessely Géza (számt.). — *Két tárgyból*. Ludvig Károly (földr., számt.), Milcsevics Emil k. (földr., számt.), Nagy Miklós k. (lat., számt.), Rónay Lajos k. (földr., számt.), Szántó Károly k. (lat., számt.), Till Ferenc (magy., lat.). — *Több tárgyból*: Birkás Lajos k., Czelláth Bálint k., Janda Tamás, Jankura Jenő k., Kosutány Béla, Mihályik Attila, Végh Gábor ism. k.

Kimaradt: Szakáts Béla.

Osztályozatlan: Fusz Ferenc, Menyhért Béla, Szánski Endre k.

Magántanuló: Mérey György (vizsgálatlan), Mérey Tibor (vizsgálatlan), Molnár Kálmán (jó), Svitel Alajos (jó).

[1] A vallás csak a nem-katholikusok neve után van kitéve. A konviktorokat k betűvel jelezzük.

II. OSZTÁLY.

Jelesrendű: *Póra Ferenc* k., *Schilling Ferenc* ref., *Sehr József*. — *Jó*: Ángyán Béla k., Berger Mihály, Dax Albert ág. h. ev., Fliegauf József, Griffatong Gáspár k., Komin Ferenc, Kovács Imre k., Makky Kálmán k., Schuszter Mihály k., Steinberg Károly, Szuhányi Ferenc k., Takách László, Wárlám Árpád. — *Elégséges*: Balázs Antal k., Bastius János, Crettier Ferenc ism., k., Dedinszky Miklós, Fúró Lajos, Hakker Lajos k., Havas Kálmán k., Hír József k., Jászai Emánuel, Kalapos Antal k., Kátai Pál k., Kerényi Jenő ism., Kosinszky Viktor, Kovács Tibor, László Wladimir, Ludwig Gyula ism., Makara György k., Ninausz István, Ősz Ernő k., Pál Jenő, Petheő István ism., k., Raab Alajos, Schannen Győző, Szörtsey József k., Tarján György k., Ujfalussy Géza k., Zahajszky János k.

Elégtelen: *egy tárgyból*: Hannig Károly (menny.), Lenhardt László k. (lat.), Marquart Vilmos k. (magy.), Siklós Pál (magy.). — *Két tárgyból*: Cziegler Ferenc (lat., term.), Salamon Béla (magy., lat.), Teufel Flóris (magy., lat.). — *Több tárgyból*: Baranyi Imre k., Igriczy Károly k., Kaknics Nándor k., Kerényi Andor, Mende Vilmos k., Pócza Sándor k., Sikorszky Titusz k.

Osztályozatlan: Csörgeő Zoltán, Kohl Károly k. — *Kimaradt*: Barna László k., Fetzmann Károly, Szalay Zsolt k., Zahoranszky Andor k.

Meghalt: Bozzay Pál.

Magántanuló: Egresi Aladár (ism., vizsgálatlan), Haffner Ernő (elégs.), Schneider Szilárd (jó).

III. OSZTÁLY.

Jelesrendű: *Pátkay József* ref. — *Jó*: Cservenka Andor, Gazsi Benő, Gruber István, Martini Győző, Miokovich István k., Párniczky Zoltán, Ralovich Gábor k., Soltész Pál, Szennik Jenő, Vági László, Wiesner István. — *Elégséges*: Bakáts Béla k., Bauzek Emil, Beretvás Ferenc, Brydzinski Emil, Darányi Béla, Fiessel József, Gerliczi József, Herczeg Antal k., Hosszu Lajos k., Kintli Jenő, Koch Ottó k., Küpry László k., Lissák Tivadar, Lukács Tibor k., Major Ákos, Party István k., Reicher Aladár k., Szakáts Endre, Szentgyörgyi László, Jókay-Szilágyi Zoltán k. ism., Zlinszky László k.

Elégtelen egy tárgyból: Bayer Lajos (magy.), Kudelka Pál k. (menny.), Mahr Ferenc k. (lat.), Mansfeld Ernő k. (lat.), Mihályik Cs. Pál (földr.), Morelli Kálmán (lat.), Németh Gyula k. (lat.), Pokorny László k. (menny.), Weigl Jenő k. (lat.), Wolf Béla k. (lat.). — *Két tárgyból*: Almási Károly k. (magy., lat.), Erdősi József (magy., lat.), Langer Károly k. (lat., földr.), Obuch Béla k. (lat., menny.).

Magántanuló: Battlay Pál (jó), John Pál (jó), Haffner Ottó (elégs.).

Kimaradt: Buzáth István, Magyar Gusztáv, Tarcsay Egon.

IV. OSZTÁLY.

Jelesrendű: *Berger János, Bersuder István, Párniczky Elemér*. — *Jó*: Bárdossy Antal k., Kesselbauer László, Niedermann István, Obilics Iván, Salamon János, Sándor Gedeon, Simoncsics Miklós k., Szennik László. — *Elégséges*: Bahéry Dénes k., Bortnyák István k., Czeloth Gyula k., Czeloth János k., Czuczy Péter k., Dávid László k., Janda István, Jankovich Antal, Jónás Géza, Kukorelly Zoltán, Lépes Andor, Mészöly Kálmán, Nagy Lajos k., Némethy László, Oesterreicher Rezső, Schlotter Lajos, Szigeth László, Vácz Endre k., Vassanits Dezső k., Vogl Károly, Záborszky Győző k., Jaksich Tibor k., Rakovszky Zdenkó k.

Elégtelen egy tárgyból: Brendel Gusztáv (term.-rajz), Köves László (term.-rajz), Marton Tibor k. (ném.), Schuster Sándor (term.-rajz), Türk Ödön (term.-rajz), Veres László k. (ném.), Radnai László (magy.). — *Két tárgyból*: Élő Ferenc (lat., ném.), Harsányi Miklós k. (lat., term.-rajz), Mamusich György k. (lat., ném.), Radványi Imre k. (ném., menny.). — *Több tárgyból*: Barta Ferenc, Frank Károly, Kosztolányi Árpád, k., Major Imre, Skalka László.

Osztályozatlan: Kovács László, Kölbig Ferenc, Paulik Győző.

Kimaradt: Léderer Péter.

Magántanuló: Haffner János (elégs.), Hajdú József (elégt., menny., term.-rajz), Rákosy Jenő (vizsgálatlan).

V. OSZTÁLY.

Jelesrendű: *Papp Elemér.* — *Jó*: Arleth Lajos, Artner István, Bauzek Ottó, Bolberitz Károly, Gruber Zoltán, Jaksich Dezső, Konek Artur, Kunczer Gyula, Machovich Viktor k., Novák László k., Tari József, Vargha György. — *Elégséges*: Bujtor Imre, Czollner Vilmos, Dolozselek Gusztáv, Hampel Imre, Knapp László, Kugler Ferenc, Oláh Miklós k., Réthy Aladár k., Staniek Ernő k., Stiller Jenő, Székessy Lajos ism., Wenk Béla k., Wessely József.

Elégtelen egy tárgyból: Andor Lóránt (lat.), Gally Kálmán (lat.), Jász Miklós (lat.), Mohos Ernő (term.), Morelli László (magy.), Rákosy Lajos (lat.), Weissmáhr Tibor (lat.). — *Két tárgyból*: Bozzay László (lat., term.), Gruninger István k. (lat., term.), Kollár Béla (lat., menny.), Kolossy Gábor k. (lat., menny.), Kovács Lóránt (lat., menny.). — *Több tárgyból*: Perczel Géza k., Windisch István k.

Osztályozatlan: Schatz Ernő ism.

Kimaradt: Almásy György, Japp Nándor, Jaross Géza k., Papp Etele, Siklós Endre. Wuest Imre k., Zöld Károly.

Magántanuló: Erdélyi Endre (ism.), Herczog László (elégs.), Szabó Imre (elégs).

VI. OSZTÁLY.

Jelesrendű: *Hinsenkamp Alfréd.* — *Jó*: Bárdos Tibor, Fejér Andor izr., Korek Lóránt, Luka István, Tábori Jenő, Tholt Gábor. — *Elégséges*: Cziráky Ferenc k., Deák Zoltán, Eisler Gyula, Fricsovszky István, Jókay-Szilágyi Sándor, Karl Lajos, Klekner Emil k., Lenkei Odiló k., Papp József k., Papp Tibor k., Pekáry István, Pogány Dénes, Stark János, Szakáts Géza, Turcsyn Gyula, Vahl Pál k., Wilhelmb Ede, Wolf György ref.

Elégtelen egy tárgyból: Almásy István (term.-rajz), Baumann Jenő (term.-rajz), Gál Domokos (ném.), Mayer Béla (term.-rajz), Oláh Jenő k. (ném.). — *Két tárgyból*: Dénes István (lat., term.-rajz), Hajdú Sándor k. (gör., term.-rajz), Hoffmann Miklós (lat., tört.), Szliczky József k. (lat., term.-rajz), Veress Ferenc k. (lat., ném.).

Osztályozatlan: Frankl László, Szép Jenő k.

Magántanuló: Buchala József (elégs.), Szabó Imre (elégt., görög, menny.), Wolff Ida (elégs.).

VII. OSZTÁLY.

Jelesrendű: *Hinsenkamp Ervin, Speneder Andor.* — *Jó*: Gerliczy Gyula, Jász Károly. Keresztúry Dezső k., Knüppel Kornél k., Paulik János. — *Elégséges*: Deszberg Béla, Eggenberger István, Galaskó József, Gönczy Miklós, Kraffszky Ferenc, Lohr Gyula, Neugebauer Tibor, Siklós Sándor, Som László, Szöllössy Jenő, Tesléry László, Uhrovics Pál k. — *Elégtelen egy tárgyból*: Bozzay László (görög), Buchert József (term.-tan), Heller Andor (menny.), Jagasics Pál k. (menny.), Krämer Gellért (ism. gpótló irod.), Zana Árpád (tört.). — *Két tárgyból*: Forgács Ferenc (lat., görög), Hangya József (lat., ném.), Horváth-Gaal István k. (ném., tört.), Kovács Imre (gpótló irod., tört.), Rabel László (ném., term.-tan), Ruprecht Ferenc (tört., term.-tan), Somogyi Imre k. (görög, menny.). — *Több tárgyból*: Balásy Gyula.

Osztályozatlan: Beck János, Melegh Ferenc, Zwickler Sándor k.

Kimaradt: Becsei István, Kovách Márió k., Szabó István ism. k., Szentmiklóssy Géza k.

Magántanuló: Barabás Aurél k. (elégt., tört.), Fodor Gellért k. (vizsgálatlan), Ürge Ferenc (elégs.).

VIII. OSZTÁLY.

Jelesrendű: —. — *Jó*: Birkl Sándor, Kovács Miklós, Niemczik Ernő, Sonnauer Péter, Wenk Ernő k. — *Elégséges*: Bánlaky Zoltán, Dillnberger László ág. h. e., Endrész Pál k., Keck László, Keresztúry Miklós k., Lévay József, Pálffy József gr. k., Paulik Ödön, Pekáry Lénárt, Pitkó József, Pogány László, Rock Antal k., Stengel Emil, Tóth Ferenc k., Veress Lajos k., Weiser Lajos, Zana János. — *Elégtelen egy tárgyból*: Harsányi Ferenc (bölcselet), Tarafás Béla (bölcselet).

Osztályozatlan: Kis-Kós László (betegség).

Kimaradt: Borisz Károly k., Szentmiklóssy Béla k.

Magántanuló: Hawrda János (elégs.), Kerschbaummayer Károly (elégt. több tárgyból), Ürge Ferenc (elégs.).

VII.

Az érettségi vizsgálatok.

1921. évi rendes évvégi írásbeli vizsgálat május 17—19.-én, a szóbeli Morvay Győző dr. c. tanker. kir. főigazgató elnöklete alatt június 1—3.-án volt. 24 tanuló közül 2 az írásbeli vizsgálaton bukott meg. 22 tanuló közül jelesen érett: —. Jól érett: Birkl Sándor, Pálffy József gr., Pitkó József, Sonnauer Péter, Wenk Endre, Zana János. Érett: Bánlaky Zoltán, Dillnberger László, Keck László, Kovács Miklós, Lévay József, Niemczik Ernő, Pekáry Lénárt, Veress Lajos, Weiser Lajos, Ürge Ferenc. Öt tanuló szeptember havában a kegyestanítórendiek főgimnáziumában tartandó javító érettségi vizsgálatra, 1 tanuló egy évre a teljes vizsgálat megismétlésére utasíttatott.

VIII.

Statisztikai kimutatások.

A tanulók száma. A rendes tanulók száma az iskolai év elején 386 volt, az iskolai év végén 346.

Az utóbbiak, tehát az *osztályzatot nyert rendes tanulók* osztályok szerint a következőképen oszlottak meg: I. 60, II. 57, III. 47, IV. 50, V. 40, VI. 35, VII. 33, VIII. 24. — Nyolc osztályban 346 tanuló.

A tanulók vallása. Róm. kath. 338, gör. kath. 1, ref. 4, ág. ev. 2, izr. 1. Százalékban: róm. kath. 97·69%, gör. kath. 0·29%, ref. 1·15%, ág. ev. 0·58%, izr. 0·29%.

A tanulók anyanyelve. Magyar 342, német 4. Százalékban: magyar 98·84%, német 1·16%.

A tanulók nyelvismerete. Csak magyarul beszél 230, más nyelven is beszél 116. Az utóbbiak közül németül 89, tótul 16, horvátul vagy szerbül 2, oláhul 1, franciául 1, hollandul 2. Százalékban: csak magyarul beszél 66·47%, más nyelven is beszél 33·53%. Az utóbbiak közül németül 25·72%, tótul 4·62%, horvátul vagy szerbül 0·57%, oláhul 0·29%, hollandul 0·59%, franciául 0·29%.

A tanulók születésének helye. Budapesti 186, vidéki 154, horvátországi 3, külföldi 3. Százalékban: budapesti 53·76%, vidéki 44·51%, horvátországi 0·87%, külföldi 0·86%.

A taulók szüleinek foglalkozása. Önálló gazda 31, önálló iparos 13, önálló kereskedő 32, önálló értelmiség 38, közalkalmazott 130, magánalkalmazott 45, egyéb 57. Százalékban: önálló gazda 8·96%, önálló iparos 3·76%, önálló kereskedő 9·25%, önálló értelmiség 10·98%, közalkalmazott 37·57%, magánalkalmazott 13·01%, egyéb 16·47%.

A tanulók szüleinek lakóhelye. Budapesti 235, vidéki 111. Százalékban: budapesti 66·47%, vidéki 33·53%.

A tanulók viselete. Dícséretes 284, megfelelő 57, tűrhető 5. Százalékban: dícséretes 82·08%, megfelelő 16·47%, tűrhető 1·45%.

A tanulók előmenetele. Jelesrendű 19, jó 71, elégséges 151, elégtelen 1 tárgyból 49, két tárgyból 34, több tárgyból 22. Százalékban: jelesrendű 5·49%, jó 20·52%, elégséges 43·64%, elégtelen 1 tárgyból 14·16%, két tárgyból 9·83%, több tárgyból 6·36%.

Az egy, két és több tárgyból bukott tanulók száma osztályonkint: I. 21, II. 14, III. 14, IV. 16, V. 14, VI. 10, VII. 14, VIII. 2. Összesen: 105. Százalékban: I. 35%, II. 24·56%, III. 29·78%, IV. 32%, V. 35%, VI. 28·57%, VII. 42·42%, VIII. 8·33%. Összesen: 30·35%.

A tanulók mulasztása. Az egész iskolai évben mulasztott tanítási órák száma 17.247. Egy tanulóra átlag 49 mulasztott óra esik.

A magántanulók. Az év folyamán vizsgálatot tett 21 magántanuló. Osztályok szerint: I. 2, II. 2, III. 4, IV. 2, V. 3, VI. 3, VII. 2, VIII. 3. Vallás szerint: róm. kath. 21, tehát 100%, Megfelelt 16, nem felelt meg 5. Százalékban: megfelelt 76·19%, nem felelt meg 23·81%.

IX.

Tájékoztató az 1921—22. iskolaévre.

A beiratások. Az *I. osztályra* július 2., továbbá augusztus 23. és 24.-én délelőtt lehet *előjegyeztetni* oly tanulókat, akik a 9. évet betöltötték és 12 évnél nem idősebbek. Ezeknek a tanulóknak augusztus 27.-én délelőtt 9 órakor írásbeli és 29.-én délelőtt ½10 órakor szóbeli *fölvételi vizsgálatot* kell tenniök. A vizsgálat tárgya: helyesírás, olvasás, elemzés, a négy számtani alapművelet egész 1000-ig, egyszeregy, fejszámolás. A fölvételi vizsgálatra 12 K-át kell befizetni.

VÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

A *II—VIII. osztályra* július 30., július 1. és 2.-án, azután, ha hely marad, szept. 1—3.-án lehet *beiratkozni*. Az I. osztálybeli tanulók szept. 1.-én iratkozhatnak be. Aki első ízben iratkozik be itt, annak személyesen kell megjelennie szülője, vagy annak helyettese kíséretében, be kell szolgáltatnia: 1. eddigi iskolai bizonyítványait (az első osztályra jövők az előjegyzéskor az elemi iskola IV. osztályáról szóló bizonyítványt és az ellenőrző kis könyvét), 2. az anyakönyvi hivataltól kiállított születési bizonyítványát, 3. a plébánián szerzett keresztlevelét, 4. himlőoltási, illetve ha 12 vagy több éves, újraoltási bizonyítványát.

A főgimnáziumba való fölvétel jogát az igazgató személyesen gyakorolja. Az intézet az általános rendtartási szabályok keretén belül autonóm és u. n. körzete nincs. Habár természetszerűen lehetőleg a közelben lakókat veszi föl, mégis sem a közeli lakás, sem más körülmény nem ad a felvételre jogot. Az eddigi tanulókat általában szívesen veszi föl a felsőbb osztályokra, de akik alapos kifogás alá estek, azokat elutasítja. A felvétel megtagadása ellen a fellebbezésnek nincs helye. Nem katholikus tanulók csak akkor vehetők föl, ha a katholikus tanulók beírása után még van hely.

Az *V. osztályra* iratkozók szüleinek személyesen, vagy legalább írásban kell közölniök, hogy az illetők görög nyelvet fognak-e tanulni, vagy a görögöt pótló tárgyakat. A beiratkozáskor 100 koronát kell befizetni (amiből 12 K az 1914. évi XXXVI. tc. 76. §-a értelmében az Orsz. Nyugdíjintézetnek jár). Minden tanuló felvételi lapot kap, amely egyszersmind a befizetett összegről tanuskodik.

A javító vizsgálatok augusztus 29.-én délelőtt 1/2 10 órakor kezdődnek. Két tárgyból csak a július elején kérendő főigazgatói engedéllyel lehet vizsgálatot tenni. A javító vizsgálat előtt be kell szolgáltatni a vizsgáló tanárnál az utolsó évi bizonyítványt. Magántanulók a javító vizsgálatra tárgyankint 25 K-t fizetnek.

A magánvizsgálatok. Augusztus 31.-én délelőtt 8 órakor lesz az írásbeli, szeptember 1. és 2.-án délután 3 órakor a szóbeli magánvizsgálatok ideje. A magántanulóknak legkésőbben aug. 30.-án kell okmányaikat (közöttük igazolványt arról, hogy a vallástant egyházi férfiútól tanulták és vallási kötelességeiknek megfeleltek, tehát a husvéti szentáldozást is elvégezték) az igazgatóságnál benyújtaniok és a vizsgálati díjat (tárgyankint 75 K) befizetniök.

Az ünnepies Veni Sancte szeptemher 4.-én délelőtt 1/2 9 órakor lesz. Szeptember 5.-én kezdődik a rendes tanítás.

A tandíj. Az évi tandíj 520 K, amelyet negyedévi részletekben lehet befizetni, még pedig legkésőbb 1. október 1-ig, 2. december 3-ig, 3. március 3-ig, 4. április 14 ig. Tandíjmentességet kérőknek az első félévben szept. 15-ig, a másodikban február 10-ig kell a főgimnázium t.-k. gondnokságához címzett és szegénységi bizonyítvánnyal ellátott kérvényüket az igazgatóságnál benyújtaniok.

Tájékoztatás a Rákóczi-kollégiumról. Az internátusba csak az érseki kath főgimnáziumba járó kath. vallású növendékek vehetők föl. Évi tartásdíjnak 12.000 K van előirányozva, amiből a hely lefoglalásakor 6000 K-t kell befizetni. Az intézet azonban fenntartja magának, hogy a drágaság emelkedése esetén a tartásdíj megfelelő kiegészítését követelhesse. A II—VIII. osztálybeli bennlakó növendékek szeptember 3.-án tartoznak az intézetben megjelenni.

X.

A használandó iskolai könyvek.

I—VIII. osztály: *Pokorny.* Ájtatossági gyakorlatok. 3. kiad.

I. osztály. Róm. kath. nagyobb katekizmus. 2. kiad. — Bartha. Magyar nyelvtan, az I. és II. oszt. sz. 7. kiad. — Fodor-Székely. Liber Sexti (latin nyelvt.) I. és II. o. részére, 4. kiad. — Gidró. Számtan, 6. kiad. — Jákó-Ujházy. A magyar királyság földrajza, 4. kiad. — Kőrösi. Természetrajz, I. rész, 4 kiad. — Huszka. Rajzoló geometria, I. rész, 4. kiad. (középisk.) — Prónai. Magyar olvasókönyv, I. rész, 5. kiad. — Vajda. Szépirásminták.

II osztály. Pokorny. Ószöv. bibliai történet, 12. kiad. — Bartha. Magyar nyelvtan, az I. és II. oszt. számára, 7. kiad. — Fodor-Székely. Liber Sexti (latin nyelvt.) I. rész, 4. kiadás. — Gidró. Számtan, 6. kiadás. — Jákó-Ujházy. Az Óvilág földrajza, 2. kiad. — Kőrösi. Természetrajz, II. rész, 3. kiad. — Huszka. Rajzoló geometria, II. rész. — Prónai. Magyar olvasókönyv, II. rész, 4. kiad. — Vajda. Szépirásminták.

III. osztály. Pokorny. Ujszövetségi bibliai történetek, 10. kiad. — Bartha. Rendszeres magyar nyelvtan, 3. kiad. — Pirchala. Latin nyelvtan, 16. kiad. — Laki-Bennó. Német nyelvkönyv, I. rész, 8 kiad. — Fodor-Székely. Liber Sexti, III. és IV. oszt. részére, 3. kiad.

— Gidró. Számtan, 6. kiad. — Jákó-Ujházy. Az ujvilág földrajza, 2. kiad. — Jászay. Magyarország története, III. oszt. részére, 3. kiad. — Lendvai. Rajzoló geometria a III—IV. oszt. részére, 2 kiad. — Lévay. Mathematikai és fizikai földrajz, 3 kiad. — Prónai. Magyar olvasókönyv, III. rész, 2. kiad.

IV. osztály. Pokorny. Szertartástan, 15. kiad. — Arany-Lehr. Toldi (J. i. XI.) 14. kiad. — Borossay. Algebra, 9. kiadás, I. rész. — Pirchala. Latin nyelvtan, 16. kiad. — Endrei (Szele). Német nyelvkönyv I. rész, 8. kiad. — Fodor-Székely. Liber Sexti III. és IV. oszt. részére, 3. kiad. — Lendvai. Rajzoló geometria a III. és IV. oszt. részére, 2. kiad. — Jászay. Magyarország története a IV. oszt. részére, 3. kiad. — Négyessy. Stilisztika, 8. kiad. — Szterényi-Szalóki. Növénytan. Középisk. számára, 7. kiad. — Dr. Hezsér. Az emberföldrajz elemei. — Zibolen-Csóka. Közgazd. és jogi ismeretek.

V. osztály. Pokorny. Kath. hittan, 3. kiad. — Borossay. Algebra, 9. kiad. I. rész. — Borossay. Geometria, I. rész, 6. kiad. — Cicero Pro L. Archia poëta. Kapossy. 3. kiad. (J. i. 61.) — Ciceronis de Imperio Gnaei Pompei Zsámboki. (J. i. 27.) 4. kiad. — Kemény. Rendsz. német nyelv- és olvasókönyv gyakorlatokkal, 2. kiad. — Maywald. Görög nyelvtan. 6 kiad. — Maywald. Görög olvasó- és gyakorlókönyv, I. rész, 5 kiad. — Négyessy. Retorika, 4. kiad. — Publius Ovidius Naso műveiből. Szemelvény. Cserép. 3. kiad. — Szterényi. Állattan középisk. számára. — Szölgyémy. Világtörténet, I. rész, Ókor, 3. kiad. — Zibolen-Csóka, közgazd. és jogi ismeretek. — *Görögpótló könyvek.* Badics. Magyar irodalmi olvasókönyv. I. rész, 9. kiad. — Herodotos történeti műveiből. Szemelvények. Geréb. 4. kiad. (J. i. 72.) — Homeros Iliasa, Kempf. 3. kiad. — Homeros Odysseiája, Kempf. 2. kiad.

VI. osztály. Matuszka. Erkölcstan, 4. kiad. — Borossay. Algebra, 9. kiad., II. rész. — Borossay. Geometria, I. rész, 6. kiad. — Cserép. Római régiségek. 6. kiad. — Livius római történetéből vett szemelvények. Kalmár. (J. i. 48) 4. kiad. — Lutter. Logaritmus táblák, 16. kiad. — Maywald. Görög nyelvtan, 6. kiad. — Maywald. Görög olvasó- és gyakorlókönyv, II. rész, 4. kiad. — Riedl. Poetika, 6. kiad. — Róth-Hankó-Melczer. Ásványtan és kémia, 6. kiad. — Szemák-Haitsch. Német olvasókönyv, III. rész, 6. kiad. — Szemák. Német nyelvtan, II. rész, 8. kiad. — Szölgyémy. Világtörténet II., Középkor, 4. kiad. — Vergilius Aeneiséből szemelv. Cserép. (J. i. 57.) 4. kiad. — *Görögpótló könyvek.* Badics. Magyar irodalmi olvasókönyv, II. rész, 7. kiad. — Euripides Iphigenia. Kempf. (J. i. 49.) — Sophokles, Antigone. Csiky. (J. i. 20.) 2. kiad.

VII. osztály. Aubermann. Egyháztörténet. — Pintér. Magyar nemz. irod. tört. I. rész, 3. kiad. — Borossay. Algebra, 9. kiadás, II. rész. Borossay. Geometria, II. rész, 3. kiad. Cicero, in Catilinam, Köpesdy. 3. kiad. (J. i. 18.) — Cserép. Római régiségek, 6. kiad. — Mattyasovszky. Fizika. — Goethe, Hermann u. Dorothea, Weber. 8. kiad. (J. i. 14.) — Herodotoszból. Szemelvények, Vietorisz. (J. i. 88.) — Homer, Odysseából szemelvények, Kempf. 2. kiad. (J. i. 53.) — Lutter. Logaritmus táblák, 16. kiad. — Maywald. Görög nyelvtan, 6. kiad. — Sallustius, De bello Jugurth., Hittrich. 3. kiad. (J. i. 51.) — Schiller, Wilhelm Tell, Heinrich. 7. kiad. (J. i. 21.) — Szinnyei. A magyar nyelv, 9. kiad. — Szölgyémy. Ujkor, 3. kiad. — Szemák. Német olvasókönyv IV. rész, 5. kiad. — Vergilius Aeneis szemelvények, Cserép. 4. kiad. (J. i. 57.) — *Görögpótló könyvek.* Badics. Magy. irod. olvasókönyv, III. rész, 7. kiad. — Schill. Görög régiségek, 4. kiad. — Schill. A régi görög irodalom története 4. kiad. — Thukydidesből szemelvények. Szilasi. 2. kiad.

VIII. osztály. Aubermann. Apologetika. — Andor. Magyarország története, 2. kiad. — Pintér. Magy. nemz. irod. tört. II. rész, 3. kiad. — Borossay. Algebra. 9. kiad, II. rész. — Borossay. Geometria II. rész, 3. kiad. — Cserép. Római régiségek, 6. kiad. — Fehér-Szekeres. Fizika, 11. kiad. — Homeros Iliásból szemelvények, Kempf. 2 kiad. (J. i. 59.) — Horatius, Wirth. 4. kiad. (J. i. 75.) — Lutter. Logaritmus tábl. 16. kiad. Maywald. Görög nyelvtan, 6. kiad. — Platon, Simon. 2. kiad. (J. i. 63.) — Schiller, Jungfrau v. Orleans. Faith. (J. i. 73.) — Szemák. Német olvasókönyv IV. rész, 5. kiad. — Kovács. Lélektan és logika, 6. kiad. — Tacitus: Historiae. Némethy. — Tacitus: Annales, Schmidt. 2. kiad. (J. i. 56.) — Czike-Milakovszky-Csóka. Közgazdasági és társadalomtani alapismeretek. — *Görögpótló könyvek.* Platon, Földi. — Schill. Görög irodalom története, 4 kiad. — Schill. Görög régiségek, 4. kiad.

Tartalom.

I. Intézetünk multja ... 2
II. Intézetünk az 1920—21. iskolai évben ... 3
III. A tanári testület működési köre ... 10
IV. A tanárok társadalmi és irodalmi munkássága ... 13
V. A tanításanyag ... 14
VI. A tanulók névsora ... 14
VII. Az érettségi vizsgálatok ... 17
VIII. Statisztikai kimutatások ... 17
IX. Tájékoztató az 1921—22. iskolaévre ... 17
X. A használandó iskolai könyvek ... 18

„Élet" irodalmi és nyomda részv.-társ.